

Déli Hírlap

Minden nap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Felelős szerkesztő:

Dr. PUHALA SÁNDOR

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)

Alapította:

Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

A hetvenhárom éves Gandhi a börtönben

Hetvenhárom éves lett az indiai szabadsághoz vezetője. Hogy élete művét ez alkalommal igazában felmérjük, az meglehetősen nehéz feladat, mert azt nem lehet európai mértékkel mérni. Gandhi tevékenysége sokszor megtorpant éppen akkor, mikor meg kellett volna indítania a kéréselhetetlen harcot. De csak ő tudta igazában, hogy miért engedett vagy miért vonult vissza a cselekvéstől, mikor sokan éppen a tettek politikáját kívánták tőle. Senki sem ismerte jobban mint Gandhi a britek szuronyokon és erőszakon alapuló uralmát és senki sem tudta jobban mint ő, hogy óriási népszáma ellenére is mily gyöngye és szervezetlen India. A lázadás kilitástalanságát látva tehát, inkább a megértés módjait kereste, amikor csak tehetett, hogy megmentsé népét a felesleges vérontástól és szenvedéstől.

Gandhi politikája és célkitűzései tehát minduntalan változtak. Hol az angolokat igyekezett belátóbb magatartásra bírni, hol India befolyását igyekezett fokozni. Mások meg viszont azt sürgették, hogy az indiai nagybirtokosok engedelményeket tegyenek a szegény és kismiszert indus parasztok óriási tömegeinek. Megtörtént máskor az is, hogy hónapokon keresztül kizárólag a városi munkások érdekében dolgozott éjjel-nappal, akik alig kerestek annyit, hogy éhségüket csillapíthassák. Mindezek a látszólagos ellentétek azonban egy nagy központi célkitűzés egységébe olvadtak össze. Akár az angolokkal tárgyalt a proféta, akár saját népének gazdagjaival vitázott, akár a számtalan kaszt között a torzalkodást igyekezett megszüntetni, végeredményben mindig csak arra gondolt, hogy lelki egységbe kovácsolja Indiát addigra, míg elérkezik a cselekvés ideje. Gandhi tehát teljes mértékben gyakorolta a nagy keleti erényt, a türelmet, tudott várni.

Az indiai nép azonban kimondottan prófétájának tekintette nagy testvérét, akinek élete is a szentekéhez hasonlatos. A próféta, ha nem foglalták le a közügyek, azonnal visszavonult Ahmedabad faluba. Ott ugyanolyan szegénységben és egyszerűségben élt, mint az indus nép messiás szent elődjei. Tanítványai körében ült a földön, forgatta a rolka kerekét, maga köré gyűjtötte a kecskéket és a szent teheneket, s csak annyi táplálékot vett magához, amennyi a pusztai élet fenntartására szükséges. De ez az apostoli lelkületű férfi azért mindent tudott és mindent látott falusi otthonából és ha tárgyalni kellett, furfangosabbnak bizonyult, mint bármelyik minden hájlat megkent nyugati politikus. Midőn az alkirályllyal tárgyalt, egyszerre csak felvillantak a nikkel foglaltu üvegek mögött a vizsgálódó szemek és a töprengő egyszerre átalakult cselekvő harcossá.

Gandhi ismerte ellenfeleinek minden mesterfogását s ezekre rögtön bámulatos ellenlépésekkel válaszolt. Kisljjában volt az egész angol politika, ami egyáltalában nem csoda, mert az előkelő indus angol egyetemre járt ifjúságában, egész sereg diplomát szerzett és azután is szüntelen kapcsolatban maradt az angol politikusokkal. Ezek kezdetben azt hitték, hogy Gandhi majd kitűnő eszköz lesz számukra. Alaposan tévedtek, mert Gandhi nem akart karriert csinálni az angolok jóvoltából, előtte csak népének üdve lebegett. Népe felszabadításának gondolatait szötte akkor is, mikor falusi magányában gyorsan pergett szorgos keze alatt a rolka. Tanítványait pedig ugyanakkor alaposan kioktatta, hogy a passzivitás szürke fátyola alól, hogy szökik majd egyszer véres virágba a polgári engedelmesség gondolata. Az angol hatóságok azonban teljesen félreismerték ezt a felkiri képességekkel megáldott politikust, aki egyelőre hideg büvületben tartotta népét.

Az angolok úgy tárgyaltak Gandhival mint egy nagyhatalom képviselőjével. Igéreteket is tettek neki, de az igéreteket nem tartották meg. A mahatma emberfölkötti türelmét gyengéségek itélték és nem látták át, hogy lelkében tulajdonképpen az egész indiai nép minden vágya és álma szunnyad. Most azonban

megláthatják igazi arculatát a nagy indiai forradalom hajnalán. Gandhi tehát, mint már többször, börtönbe vették és így most a rács mögött ülte meg hetvenharmadik születésnapját. Lélekben az egész indiai nép mégis vele van s gondolatai abban a börtönben időznek, ahonnan majd kitör az indiai nép szabadsága, követelvé és megvalósítván a nemzeti önállóság jogait.

Sztalingrád gyári negyedének legfontosabb pontjai is a német csapatok birtokában vannak már

A Tasvirj Elkar című török lap katonai szakértője a tengelyes csapatok kaukázusi sikereivel foglalkozva behatóan ismerteti a német és szövetséges seregek nyári hadjáratának jelentőségét. A ciklikró a többi közt rámutat a szovjet és angolszász közvélemény hiru reményeire, melyek szerint a Kaukázuson túl aligha folytathatják előnyomulásukat a németek.

— Ez a remény katonai szemmel nézve teljesen indokolatlan, — írja a lap, — mert a tengelyes csapatok mindazon alapfeltételek birtokában vannak má, melyek a további eredményes előnyomulás biztosítékai. A groszniji esata után s a nyugatkaukázusi szovjet erők felgöngyölítésével a németek és szövetségesek urai lesznek a hegylanc keleti részének is, Baku elfoglalása révén pedig megfosztják a Szovjetuniót kőolajtermelésének negy-ötödétől.

A kaukázusi arevonalon egyébként változatlan hevességgel folynak a harcok. Német és román csapatok a Novorosszjszktól délre 125 kilométernyire fekvő Tuapse előtt kemény csatát vívnak a makkasi védekező vörösökkel. A várost két irányban közelítették meg s mintegy harapófogóba fogták: északról, a Fekete-tenger partján a német-román seregtettek már megtisztították a hegyvidéket az ellenségtől és a Tuapse előtti síkságon nyomulnak előre, a Maikop-Tuapse közötti utvonalon előretörő német csapatok pedig, a légierő hathatós támogatásával, a magasiati szovjet védművek háttérát valóssággal lehengerelve, gyorsított ütemben közelednek a tengerpart felé.

Sztalingrádnál további tért nyertek a városban harcoló német csapatok. Rohammal elfoglalták a traktorműveket és három kilométer szélességben e mögött is megszállták a Volga partját. A város e része szerda hajnalban kezdődött újabb támadás eredményeképp már teljesen német kézben van. A szovjet hadvezetőség kétségbeesett kísérlete, — hogy az egyes hadüzemek erődítésekké való átalakításával késleltessék Sztalingrád végzetének beteljesedését, — csődöt mondott. A hadipari üzemek s egyéb gyárépületek javarésze már a németeké, a harcok további szakasza itt inkább egy alapos tereptisztogatási akcióhoz hasonlítható. Gyakorlatilag Sztalingrád sorsa már akkor megpecsételődött, amikor a német és szövetséges erők elvágták összekötő vonalait és a város mögött széles szakaszon elértek a Volgát. Tegnap a Volga partján is további tért nyertek a tengely erői, úgy hogy az utánpótlás lehetetlenné tételével egyidejűleg elvágták a bolsevisták menekülési útját is kelet felé. Mindezeket tekintetbe véve s a keleti arevonalon egyéb körzeteinek helyzetképe alapján érthető, ha Willie, Roosevelt elnök külfömbizottja, oroszországi tapasztalatait Washingtonban ebbe a mendatba sűrítette össze: „Moszkvában már kizárólag a második arevonál reménye tartja a lelket”.

Legújabb háborus jelentéseink az alábbiak:

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállásnak pénteken délelben kiadott harctéri jelentése szerint a Novorosszjszktól délkeletre folytatott hadműveletek újabb ellenséges erőcsoportok bekerítéséhez és megsemmisítéséhez vezettek. A német csapatok Tuapse irányában újabb magasiati állásokat foglaltak el rohammal, amelyek a támadás további folytatására nagy jelentőségűek.

Sztalingrádban egy német páncélos hadosztály bator éjtszakai támadással a Volgáig tört előre és gyalogsági csapatokkal házról-házra és utcáról-utczára folytatott makkasi harcban a gyári negyed északi részét, a Dzerzsinszkij nagy traktorgyárral együtt elfoglalta.

Erős német légi kötelékek felmorzsolták az elkecseredetten harcoló ellenséges csapatokat, míg a vadászrepülők az ellenséges légierő tevékenységét bénították meg.

A Don-fronton magyar csapatok meghusították az ellenség átkelési kísérleteit.

A német csapatok Sztalingrádban elfoglaltak egy nagy traktorgyárat

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda, hogy a német csapatok Sztalingrádban elkecseredett harcok után elfoglalták a Dzerzsinszkij-traktorgyárat. A gyártelep mintegy két kilométer széles és öt-hat kilométer hosszú.

Timocsenko marsall északi tehermentesítő támadásai eredménytelenek maradtak.

A német záróállások ellen a bolsevisták ember és hadianyagot nem kiméve vezették a támadásokat, de

A középső és északi frontszakaszon a légierő a szovjet utánpótlási vonalakat bombázta.

A Murman-fronton német hegyi vadászok több ellenséges támadást, részben ellentámadással, visszavertek és súlyos veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. Az ellenség sok halott hátrahagyásával vonult vissza kiinduló állásaiba.

A német és olasz repülők Malta repülőterei ellen intéztek éjjel és nappal eredményes támadásokat. Nyolc ellenséges repülőgépet lelőttek, ebből kettőt a német repülők semmisítettek meg.

Brit repülők az elmúlt éjtszaka zavaró támadásokat intéztek a Rajna vidéke ellen. A polgári lakoságnak veszteségei voltak. Több helyen tüzek keletkeztek és az épületekben kár támadt. Éjtszakai vadászrepülők és az elhárító tüzéség huszonkét ellenséges bombázót lelőttek.

Nappal az északnémetországi és francia tengerpart ellen intézett támadás alkalmával három angol repülőgépet lőttek le.

azok összeomlottak és a legcsekélyebb helyi sikert sem érték el.

Az a német rohamcsapat, amely a traktorgyárat elfoglalta, előretörése során elérte a Volgát. Ez a csapat birtokába kerítette Sztalingrád legészakibb háztömbjét is. A bolsevisták már csak a traktorgyártól délre levő romokat és a leégett kőolajfinomító fölött vezető vasúti vonalat védelmezik elkecseredetten.

A román haditengerészet fontos szerepe a Fekete-tengeren

A Wiener Mittag című német lap, — mint Bécsből jelentik, — megleghangú cikkben méltatja a román királyi haditengerészetét. „A román tengerészet — a Fekete-tenger döntő tényezője” cím alatt a többi között azt írja, hogy

a fiatal román tengerészet, nagyfontosságú feladata tudatában, elhatározó jellegű döntő szerepet tölt be ebben a mostani háborúban.

Támaspontja Constanta. Ehhez a városhoz régi történelem fűződik. Egykor Tomis volt a neve s az ókorban virágzó kereskedelmi gócpont volt, a középkorban pedig román szellemi központ. Különösen fellelőtt s rendkívüli fontosságú lett Constanta a cernavodai dunai hid felépítése után. I. Carol király újjáépítette a várost és a legszebb épületekkel gazdagította. Ezzel egyidejűleg megkezdődött a román kereskedelmi és hadihajóhad fellendülése. A bécsi lap a

továbbiakban megemlékezik az Elisabeta román cirkáló 1906. évi szerepéről, amikor a Potemkin nevű orosz cirkáló, — melynek legénysége fellázadt, — megadásra kényszerítette, majd a következő megállapítással fejezi be cikkét:

— A mostani háborúban a román haditengerészet szemben áll a Szovjettel. Bár a szovjet hajóhad hajómenyiség tekintetében erősebb, a román haditengerészet nemcsak kikötőit és az ország partjait védte, de nagyon sok esetben támadásba ment át.

Szebasztopol ostrománál a román királyi haditengerészet közreműködése nagyfontosságú hozzájárulást jelentett a győzelem kivívásához.

A jövőben ennek a fiatal tengerészetnek még fontosabb feladatai lesznek, — fejezi be méltató cikkét a Wiener Mittag. (Radór).

Anglia három fegyvere és három háborús kudarca

A Stefani iroda lisszaboni jelentése az egyik angol lap cikkéből idézi a következőket: Anglia három fegyverrel kezdte a háborút: propagandával, tengeri ostromzárral és bombázásokkal. A propaganda nem járt eredménnyel, a tengeri ostromzár meghiusult, a bombázások pedig csak politikai célokat szolgálták, mert a német hadiüzemeket a brit légi erők nem közelíthették meg.

A NEWYORK TIMES HEVES TÁMADÁSA AZ AMERIKAI TENGERI HADVEZETÉS ELLEN

A Newyork Times című újság — a Német Távirati Iroda értesülése szerint — heves támadást intézett az amerikai tengeri hadvezetés ellen a hajóvesztések késedelmes jelentése miatt. A lap megállapítja, hogy az amerikai haditengerészet vezetői átlag két hónapos késéssel közlik az amerikai hadihajók elsüllyesztését. Az egyik hadihajó például júliusban süllyedt el. Augusztusban mégis arról adtak csak hírt, hogy harcképtelenné vált és az elsüllyedést csak szeptemberben ismerték be. Egy másik csatahajó májusban veszett el, de a vesztését csak júniusban hozták nyilvánosságra. A lap végül feltette a kérdést, jogos-e ez a késedelmeskedés.

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ A SZENT LŐRINC FOLYÓN ELSÜLLYESTETT EGY AMERIKAI HAJÓT

A Német Távirati Iroda értesülése szerint német tengeralattjáró a Szent Lőrinc folyón elsüllyesztett egy négyezer tonnás amerikai kereskedelmi hajót, amely kisebb hajókaravánban haladt. A legénység tizenkét tagja eltűnt. Az elsüllyesztés a csütörtökre virradó éjszaka történt és sokkal feljebb a folyón attól a helytől, ahol az előző hajóelsüllyesztés volt.

Az eredményes német tengeralattjáró-harcról beszélt a londoni rádió hirmagyarázója is, aki a Jóreménység fokánál elsüllyesztett csapat szállító gőzösök pusztulásával kapcsolatban utalt arra a veszélyre, amely a Középkélet felé irányuló angol hajózást fenyegeti.

MÁLTA LEGVEDELME SZERVEZETLEN

Rómából jelentik: A Málta szigete ellen egyre erőteljesebbé váló légitámadások miatt Londonban támadt nyugtalanság annak tulajdonítható, hogy a német — olasz légierő egészen új haremódort alkalmazott.

— közli egy közeli arab rádióállomás. Az új haremódor, mint a rádióállomás is beismeri, meglepetés és megrázkóztatta az angol légvédelmet.

Az Amerikában született és ott élő olaszok egy részét Rooseveltt nem tekinti ellenségnek

Lisszabomból jelenti a Stefani iroda: Egy évi zaklatás és üldözés után az Északamerikai Egyesült Államok kormánya végül elhatározta, hogy az Amerikában született és ott is lakó olaszok egy bizonyos hányadát nem tekinti ellenséges alátvalóknak.

A partvédő katonai egységek parancsnokságai mindazonáltal úgy döntöttek, hogy a partvidéken lakó olaszok, továbbra is szigorú katonai ellenőrzés alatt maradnak, mert a katonai parancsokat nem lehet polgári intézkedésekkel módosítani.

Roosevelt elnök e határozata, — melyet Biddle igazságügyminiszter közölt a nyilvánossággal — pro-

paganda jellegű és választási célokat szolgál: az elnök csak arra törekszik, hogy a jövő választásokra megszerezze magának az olasz származású amerikai állampolgárok bizonyos részének szavazatát.

A Stefani iroda e jelentésével foglalkozva az olasz sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy Rooseveltt az Amerikában élő olaszok kegyébe szeretne jutni, téved azonban, ha azt hiszi, hogy ily átlátszó mesterkedésekkel célt érhet. Az amerikai olaszoknál hiába keres Rooseveltt népszerűséget. Körükben a legnépszerűbb ember ma Enzo Grossi olasz buvárhajókapitány, aki két nagy amerikai csatahajót süllyesztett el az óceánon.

A franciaországi alkoholelleses liga beszüntette működését

Lyonból jelenti a Havas-OFI ügynökség: A franciaországi kényszerű szesztilalom valóságos elvonógyógymódot jelent a lakosság számára, aminek egyenes következménye, hogy az ideggyógyintézetek elnéptelenednek, jelentős mértékben csökken a bűnözés és végül kisebb lett a szeszfogyasztás okozta májbeteggek száma is.

A Paris Soir erről cikket ír és statisztikai adatokra is támaszkodik. Megállapítja, hogy az ideggyógyintézetbe utaltak száma ötven százalékkal alacsonyabb lett. A Lyon mellett lévő nagy ideggyógy-

intézet háromezer helye közül ezer szabad. Egész Franciaországban a mostani háború kitöréséig évente száztízezer ember került zárt intézetbe, most ez a szám alig éri el az ötvétezeret.

A rendőri statisztika is azt igazolja, hogy a részeg állapotban elkövetett bűncselekmények száma jóval alatta marad az eddigieknek. Érdekes, hogy a franciaországi alkoholelleses liga kénytelen volt beszüntetni működését, mert nem volt már kinek terjeszteni elveit, — fejeződik be a Paris Soir cikke.

Névtelen feljelentést nem vesznek figyelembe

A Timiş-Torontal megyei prefektúra közli, hogy a belügyminisztérium rendelete értelmében a jövőben nem veszik figyelembe a névtelen feljelentéseket, vagy panaszokat. A megyében is számos ilyen feljelentést és panaszt nyújtottak be a prefektúrához és ezekről a legtöbb esetben kiderült, hogy alaptalanok, a vizsgálat lefolytatása azonban levelezést igényel és felesleges idővesztést jelentett. A feljelentéseket egyrésze ugyan nem volt névtelen, de a vizsgálat megállapította, hogy sok esetben az illető személy ismeretlen a jelzett községben, vagy pedig más irta alá a feltüntetett személy nevét. Ezenkívül a feljelentések egyrészt személyi gyűlöletből, bosszúból írták és azok valótlanokat tartalmaztak. Ezért a megyei prefektúra közli, hogy a jövőben névtelen feljelentést nem vesznek figyelembe, az aláírt feljelentések ügyében is csak akkor indul meg a vizsgálat, ha előbb megállapították, hogy az aláíró fentartja a feljelentésben foglaltakat. Amennyiben a vizsgálat a feljelentés alapján megállapítja a bűnösséget, úgy szigorú büntetéssel sújtja a bűnöst. Ha azonban kiderül a vizsgálat alapján, hogy a feljelentést ellenséges szándékkal, alaptalanul nyújtották be, akkor ez a rágalmozó feljelentő megbüntetését és bíróság elé való átlitását vonja maga után.

A Kaukázusba küldik az iráni szovjet csapatokat

Rómából jelentik: A mondari rádió értesülése szerint az Iránban állomásozó szovjet csapatokat kivonják és a mintegy negyvenezer főnyi megszálló hadsereget

a kaukázusi hadműveletekben óriási veszteséget szenvedett bolsevista gőrségek megsegítésére küldik.

Iránban mindössze jelentéktelen létszámú kisebb egységek és a GPU szervei maradnak.

Közel nyolcmillió lakosa van Portugáliának

Lisszabomból jelenti a Radór: A portugál statisztikai intézet most hozta nyilvánosságra az 1940 december hónapjában lefolyt népszámlálás adatait. Ezek szerint a portugál anyaországnak 7.709.425 lakosa van. A nők száma 309.315 fővel meghaladja a férfiakét. Az Azori-szigeteken és Madeira szigetén 535.000 ember él. Lisszabon lakóinak száma eléri a 702.000 lelket. A főváros után a legnagyobb város Porto, ahol 262.000 a lakosság száma.

Zugkereskedés kisgyermekkel. „Kisgyermeket adnak el az elárusítóasztalnál, kisgyermeket biznak olyan emberek kezére, akik teljesen alkalmatlanok a nevelésre, kisgyermeket fogadnak olyan asszonyok örökbe, akik ezzel csak a munkaszolgáltatásra való behívás veszedelme ellen akarnak védekezni, sőt arra is van eset, hogy kisgyermek már megszületésük előtt piacra kerültek — állapítja meg a felháborodás hangján a londoni „Daily Herald”. A kisgyermekkel üzött zugkereskedés Angliában a lap szerint hovatovább világság botrányá fejlődött. Erre vonatkozólag az örökbefogadott gyermekek gyámoltására alakult egyesület legutóbbi közgyűlésén megdöbbentő jelentés hangzott el. Az egyesület három hónapos beható vizsgálat alapján megállapította, hogy ujabban olyan nagy számban jelentkeznek nevelő szülők, hogy a keresletet megközelítőleg sem lehet kielégíteni. Ennek az a következménye, hogy azok az anyák, akik gyermekeiket örökbe akarják adni, a legnagyobb könnyúséggel találnak örökbefogadókra, úgyhogy az örökbefogadott gyermekek hollett és sorsát lehetetlen figyelemmel kísérni. Az angoliai szociális viszonyokra rendkívül kedvezőtlen fényt vető jelenségnek az a magyarázata, hogy Angliának még most sincsen örökbefogadási törvénye. (MN).

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Ma, szombaton

Alessandro Manzoni világhírű regényének filmváltozata

Boldoggá teszlek

Mario Caverini rendezésében, Ildebrando Pizzetti zenéjére

Gino Cervi, Dina Sassoli, Armando Falconi és Ruggiero Ruggieri

a főszerepekben

Egyesített heti hirdató a legújabb eseményekkel

Előadások 5, 7:30 és 9:30 órákor rendezés 3 órákor 30 lejes egységes helyárral

FUTÁRINDÍTÁSUNK

TIMISOARA-TEMESVARRA naponként
BUCURESTIBE hetenként egyszer szombaton
BRASOV-BRASSOBA

hetenként egyszer szombaton

Megbízásokat elfogadunk:

Timisoara-Temesvár naponként déli 12 óráig
Bucuresti és Brasov-Brassóba hetenként
szombat déli 12 óráig

RECLAMA

Hirdetőiroda, Arad, Eminescu 8. Telefon 17-11

Semleges országok sajtója is maradjon semleges!

Dr. Schmidt német külügyi sajtófőnök erélyesen visszautasította néhány svájci lap állításait és komoly intelmet intézett a semlegesség leple alatt németellenes propagandát szító lapokhoz

Berlinből jelenti a Rador: Dr. Schmidt meghatalmazott miniszter, a német birodalmi külügyminiszterium sajtószolgálatának főnöke, a Wilhelmstrassen esztortokön tartott sajtóértekezlet alkalmából a svájci sajtó bizonyos részének magatartásával foglalkozott és számos svájci lap cikkét elítélte, melyek az elmúlt héten különböző politikai és háborus kérdéseket taglaltak.

E svájci sajtóközleményeket Berlinben összegegyeztetetleneknek tartják a semlegességgel, melyre pedig a szóbanforgó lapok lépten-nyomon hivatkoznak.

Dr. Schmidt hangoztatta, hogy komoly figyelemzetésben részesítendő ez a sajtó, mert egy nagy nemzet mint a német.

nem engedheti meg, hogy a semlegesség látszata alatt németellenes propagandát foly-

tasanak.

Ha a svájci sajtóban oly kevés a megértés, hogy nem tartja tiszteletben az igazi semlegesség alapelveit, akkor az illetékes hatóságok feladata a sajtóorgánukok rendreutasítása. E tekintetben még érvényes Bismarck régi mondása, mely szerint

a nemzet fizeti meg azokat az ablakokat, melyeket a sajtó betört.

Befejezésül Dr. Schmidt kijelentette, hogy Németország kénytelen erélyesen visszautasítani minden beleavatkozást ügyeibe. Németország nem viselkedik úgy, mint egy Sumner Welles, aki fenyegetésekkel akarja rákényszeríteni Argentínát és Chilét a semlegesség feladására. Németország mindössze azt követeli hogy a semlegességet tartsák meg s nem engedheti meg, hogy bármiféle „botránvsajtó” a német birodalom kárára visszaéljen a semlegességgel.

Smuths tábornok felszólal az angol parlamentben

Aszterdamból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat szerint Churchill angol miniszterelnök az alsóház esztortóki ülésén bejelentette, hogy Smuths tábornok délafrikai miniszterelnök az angol parlament mindkét házában felszólal. A délafrikai miniszter beszédével kapcsolatos részleteket titkos ülésen közölték az alsóház tagjaival.

Madagaszkár szigetén ellentámadást kezdtek a franciák

Vichyből jelenti a Rador: A madagaszkári harcokkal kapcsolatban a gyarmatiügyi államtitkárság hivatalosan közli, hogy a britek nagyszabású átkaroló hadműveleteinek ellenére, amelyek lehetővé tették nekik, hogy október 13-án az éj leple alatt Amboitra helységbe beszivárognak, a francia csapatok megtartották állásaikat, sőt egyes helyeken ellentámadásba mentek át.

„A békés együttműködés” a Szovjet és Irán között

Rómából jelenti, hogy az Iránban működő GPU egyik csoportja, amely három férfiből, öt nőtől és tizenegy katonából áll, Taebri város környékén végzett egyik „nyomozásáról” nem tért vissza. Ugy hiszik, hogy

a GPU csoportot iráni lázadók elfogták és megölték.

A taebri szovjet hatóságok közölték a lakossággal, hogy a kezükben levő tuzsokat,

a város hatvankilenc polgárát, kivégzik, ha a GPU járőr három napon belül nem tér vissza a városba.

Ugyanakkor kihirdették azt is, hogy a jövőben halálal büntetik azokat, akik a Szovjetunió és Irán között a „békés együttműködést” megzavarják.

Hét év eredménye a torokli és vörheny ellen alkalmazott újrendszerű védő oltás terén

Timisoara-Temesvár városi orvosi hivatala most rendelte el a torokli és vörheny elleni védő oltás megjelését. Torokli és vörheny elleni második oltás oltják be azokat a gyermekeket, akiket az oltóanyag első adagjával már beoltottak vagy a meghatározott korosztálybeliek közül első ízben azokat, akiket még nem oltottak. A toroklob és vörheny ellen az újrendszerű oltásokat annalkidején Muntean Leonte dr. városi főorvos rendelte el, aki most a hét-főn kezdődő kötelező oltással kapcsolatban érdekes megállapításokat közölt.

— A Ramon- és Dick-féle oltóanyaggal való toroklob és vörheny ellen a védő oltást hét évvel ezelőtt rendeltem el — mondotta a főorvos. — Azóta Timisoara-Temesvárott mintegy huszezer gyermeket oltottunk be ezekkel a szérumokkal. Meg kell jegyezni, hogy az oltóanyagokat s köztük az utóbbit is, amely tulajdonképpen amerikai szérum, mind a bucuresti Cantacuzino-intézetben készítjük. A hét év eredményeként leszögezhető: az újrendszerű védő oltás igen nagy mértékben védi meg gyermekeinket a vörheny és a toroklob ellen s az utóbbi hét évben Timisoara-Temesvárott már egyáltalán nem volt szó e betegségek terén járványokról. A hét év alatt a városban egyetlen iskolát sem kellett bezárni toroklob vagy vörheny miatt.

— De tovább megyek — jelentette ki Muntean dr. főorvos, — megszűnt a szülők örökös aggodalma is. Annak idején hányan jöttek hozzám, akiknek gyermeke az elemi iskolát vagy az óvodát látogatta? Feltették a gyermeküket, hogy másoktól megkapják a toroklobot vagy a vörhenyt. Az újfajta védő oltások egyik eredménye az is, hogy teljes n elmaradtak az ilyen szülők és — nem tartóztatnak fel a munkában. De nincs is veszély. Egyik eredmény végül az is, hogy nem kell már harcot folytatni azokkal, akik a védő oltások új rendszere iránt bizalmatlanok voltak, sőt szembehelyezkedtek vele. Elnémultak a kételkedők és a bizalmatlanok. A védő oltásoknak ez a rendszere tehát teljesen bevált és remélhető, hogy a szülők ennek tudatában bizalommal és feltétlenül elhozzák gyermekeiket.

Kisajánlják Amerikában a német találmányokat. Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: Newyorkból érkezett hír közli, hogy az idegen alattvalók javainak kezelésével megbízott iroda újabb kétezerhatszáz német találmányt sajtóított ki. A találmányok javarésze a villamoság, fémipar, vegyipar, valamint a távbeszélő- és rádióipar körébe vag.

Angliában is parancsolni akar a kommunista párt

Három miniszter, két nagykövet és több vezető személyiség azonnali lemondását követeli a brit kommunista párt intéző bizottsága

Lisszabomból jelenti a Stefani iroda: A Baltimore Sun című lap értesülése szerint az angol kommunista párt központi intéző bizottsága a kormány három tagjának, két nagykövetnek és több más brit vezető személyiségek tisztségéből való azonnali elmozdítását követelte, azzal az indokolással, hogy az illetők alkalmatlanok a háborus vezetésére. A brit kommunista párt állítólag

Sir James Craigie hadügyminiszter, Amery

indiai miniszter és Simon lord-kancellár távozását követeli a kormányból.

A tisztségükre alkalmatlanoknak minősített nagyköveket: Sir Samuel Hoare madridi és Halifax lord washingtoni brit nagykövet.

A kommunista párt intéző bizottsága egyébként határozati javaslatot fogadott el, melynek értelmében az angol nagyvezérkar újjászervezését és a második arcvonal felállítását követelik. (Rador).

A brit hatóságok letartóztatták a hindu „vörös ingesek” vezérét

Fokozódik a brit megfélemlítés Indiában

Indiában egyre szélesebb hullámokat ver fel a hinduk szabadságharcja és az angolok is egyre nagyobb megfélemlítés kifejtésével felelnek a mozgalom elfojtására. Bangkobból jelenti a Rador, hogy Patna városában az angolok letartóztattak tizenegy férfit és tizennégy nőt, akik résztvettek egy tüntetésen. Sahabadban a tüntetőket felgyújtottak egy postahivatalt. Bihár tartományban egy brit rendőrfelügyelő és egy tisztiselő több hindut akart letartóztatni. Három hindu szembeszállt a rendőrtisztviselőkkel, mire

ezek fegyverüket használták és egy hindut megölték.

Bombay főpályaudvarán, az egyik telefonfülkében bomba robbant, amely nagy pusztítást okozott. Bombayban ismét heves tüntetések voltak. A brit hatóságok három tüntetőt letartóztattak. Rajkot tartományban sorozatos házkutatások voltak és számos hindut letartóztattak. Bengália tartományban, Camilla városban a brit hatóságok bezártak egy üzletet, amely házilag készített vásznat árult. Az üzlet nemrég Gandhi nyitotta meg.

India északnyugati részében a brit hatóságok letartóztatták Abdul Gafa kánt, az úgynevezett „vörös ingesek” vezérét.

Abdul Gafa kánt a határok Gandhija néven is ismerik és a kongresszus vezető személyiségei közé tartozik. A kán a vazirisi és afidrisi törzsek vezére. Letartóztatásánál az angolok cselhez folyamodtak. Egy aszszonyt küldtek hozzá azzal az üzenettel, hogy tizenhat éves fia az egyik faluban súlyosan megbetegedett. A kán fia betegágyához akart sietni, de utközben az angolok megröhták és rövid harc után letartóztatták.

A Domei Iroda jelenti, hogy Bihár tartományban a felízgatott tömeg megölte a brit légierő három tisztjét, míg

Virguliban az angol bíróság három nőt, köztük Rabindranath Tagore világhírű hindu költő leányát, egyenként hat hónapi fogságra ítél

és százezer rupia bírsággal sújtott.

Észak-Amerika és Dél-Amerika között megbénult a hajóforgalom

Rómából jelenti a Rador: A Corriere della Sera című milánói lap Buenos Airesből származó értesülése ismerteti Nelson Rockefeller legújabb nyilatkozatát. Rockefeller most tért vissza az Északamerikai Egyesült Államokba délamerikai utjáról és nyíltan hangoztatta, hogy

a tengelyhatalmak tengeraltjáró háborúja következtében Észak-Amerika és Dél-Amerika között szinte teljesen szünetel a hajóforgalom.

Az Egyesült Államok és a délamerikai országok között lebonyolítandó árucseréforogalom gőpontjává a kolumbiai Buenaventura kikötőjét jelölték ki (Dél-Amerika északnyugati partvidékén), mert a Mexikóöbölben levő New-Orleans kikötője (a Mississippibal partján), — mely pedig Newyork és Boston tőán az

Unió legforgalmasabb helye volt, — többé már nem használható.

A BRAZILIAI KERESKEDELMI TENGERSZET VESZTÉSÉGE

Rio de Janeiróból jelenti, hogy hivatalosan közölték a 2730 tonnás Rosario és az 5472 tonnás Loge nevű brazil kereskedelmi hajók elsüllylését. A brazil kereskedelmi tengerészlet eddig huszonegy hajót vesztett.

Beraktározás

mindennemű lakberendezési tárgyak, tésholmik, szó yegek, stb, mely el eni megóvását, biztosítás mellett vállalja VLAD M. CERN. Arad, Miron Cristea-lér 12. Tel. 16-11

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

1, Piata Bratiului 3. Telefon: 23-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőhivatalában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczy György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havi ára öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hirdetéseknél, közértesítésekben és közleményekben, gyászoknál, váljalatoknál és részvénytársaságoknál a rendes előfizetési díj kétszerese.

Egészséges testben — egészséges lélek

Az utóbbi években, de már az első világháború után világszerte egyre nagyobb gondot fordítanak a testnevelésre és ez nem csupán az iskolákra vonatkozik, hanem a felnőttek is rendszeresen tornáznak. A gyermekek testedzésére már az iskolába, esetleg az óvodába-irratás előtt sulyt vetnek a szülők és a reggeli rádiótornákra sok házbán a nagyszülő együtt tornázik beszélni még alig tudó unokájával. És mi dezt nem csupán divattól csinálják az emberek, hanem a testi-kultúra fejlődését bizonyítja, a helyes modern felfogást. Egyre többen és többen jönnek rá a régi megállapítás igazságára, hogy ép lélek csak ép egészséges testben lehet.

A tornaiskolákban rendszerint kor és nem szerint állítják össze a csoportokat. A férfi-csoport tornárájának vagyunk, Arad — egyetlen magyar magántornaiskolájában. Blénessy Béla római katolikus főgimnáziumi tanár modernül felszerelt saját tornatermében. A tágas helyiség falán köröskörül korszerű tornafelszerelés. Látható itt pompás nyújtó, korlátok, kézi-korlát, gyűrűhinták, kuszókötél, mászórud, vívófelszerelések, ökölvívőkésztyük, cél-labda, ökölvívó edzéshez szükséges homokzsák, körte-labda, emelő sulyok félkilótól ötvenkét kilósig, futball-labdák, bordásfalak, egyensúly-deszka, lo, ugróládák, villanymasszázs, stb., stb.

Az előszoba falát is sportfelszerelés és szelblénel ezebb sportfélételek díszítik. Gyönyörű fényképek, Blénessy tornánár régebbi növendékeiről készült képek, amelyek egy-egy nehéz gyakorlat közben örökítik meg az izmos fiukat és a formástestű, hajlékony leányokat. A tornatanárnak, aki reggeltől estig növendékei között él, csak ennyi marad tőlük emlékként: néhány fénykép. A fényképek viszont egyre gyűlnek a tornateremben barátságos hangulatu kis előszobájában. Képek, amelyek igazolják, hogy a haladó tornászok csoportjaiban sok az ügyes-tanítvány.

A zuhanyozóterem mellett lévő öltözőből egymás után lépnek be a tornaterembe a férfiscsoport tornászai: magantisztviselők, kereskedők, ügyvédek és más szabadfoglalkozásuk — közöttük nem egy olyan, aki még soha sem tornászott, vagy talán csak valamikor régen, az iskolában. Erre, vall, eseten, darabos mozaikulatuk, jaratianságuk a tornaszerek között és kérdő arckifejezésük, amikor a tanár utasítása, szakmifejezése elhangzik. Az óra első fele talaj-tornával telik el, majd szertornára kerül a sor. A patagó-vezénylésnek úgy ahogy mindenki engedelmességek, csak persze néhány férfiről, akik nincsenek az ilyesmihez hozzászokva, patakokban folyik az izzadság. Másnap lesz egy kis izomláz is, de fűrgeségre, mozgékonyaságra, irisszeségre, jó étvágyra — élet kedvre tesznek szert. A tornagyakorlatok alaposan megmozgatják az összes izmokat, a tanár gondosan ügyel arra, hogy minden izmot egyformán igénybevegyen, nem táncot, vagy hangzatos „mozgásművészet” alapon, hanem felsőiskolai végzettsége szerint, alapos anatómiai ismereteire támaszkodva. Tudja mit, miért végeztek tanítványaival. Természetesen mások a nők gyakorlatai. A nők csak a női izmok fejlesztésére, a mozgékonyaságra, hajlékonyságra, ruganyosságára és ügyességére irányuló gyakorlatokat végzik.

Az órák vége van és a modern zuhanyozóból a fürdőzők vidám nevetése hallatszik. Egyik a hideg, másik a meleg víz alatt mossa le magát a port és az izzadságot és közben vidáman nevetnek, kötődnek egymással, tréfálkoznak. Mert a tornateremben humor is van. Az egyik német tornász esetén mutatnak, aki amikor hallotta a tanár utasítását, hogy „szaladjunk körbe”, hirtelen megöbrölve szaladta körül háromszor a termet, mert úgy értette: „szaladjunk görbe...”. A másik növendék pedig, szintén nem magyar anyanyelvű, napokig keserű arckifejezéssel végezte a kézállást, mert a tanár rászólt, hogy „nem elég homoru” és ő úgy értette, hogy nem elég szomorú... (—y)

— Németország háborújának jelentősége. Berlinből jelenti a Rador: Csütörtökön nyit meg a nemzeti szocialista párt előadásorozata, melynek keretében a legkiválóbb német szónokok fogják méltatni a nagy német birodalom harcának jelentőségét és eddig elért eredményeit. Németország egész területén falragaszokon intéztek felhívást a lakossághoz. A falragaszok megkapó címe — „Szabadságot és kenyert!” — a nemzeti szocializmus jelszava. A felhívás utal a német birodalom eddigi diadalmas hadviselésére és arra, hogy Németország a jövőben minden erejét latba veti a végső győzelem érdekében.

— MASFÉLMILLIÓ ADAG INZULINT HOZNAK AZ ORSZAGBA. A cukorbetegeknek szükséges inzulin-injekciók szállítására nézve a közegészségügyi minisztérium szerződést kötött egy nagy németországi gyógyszer-gyárral, amely rövidesen másfél-millió adag inzulint küld az országra.

— A bíróságok új munkarendje. Bucurestiből jelentik: Marinescu Ion igazságügyminiszter rendelete értelmében: október 15-től az egész ország területén az ítélőtáblák, törvényszékek és járásbírók reggel félkilenc órakor kezdik a tárgyalásokat és délnél félkét órakor fejezik be. A különleges bíróságok tárgyalási rendje félkét órától az „elsőletítés” kezdetéig tart. A bírósági jegyzői hivatalokban reggel nyolc órától déli két óráig dolgoznak.

— Az ir miniszterelnök hatvan éves. Dublinból jelentik: Eamon de Valera ir miniszterelnök most töltötte be hatvanadik életévét.

ARCA ÜDE, SZÉP, FIATAL BÁRSONYOSSA LESZ A DR. FÖLDES FÉLE GENIUS ARCKRÉM HASZNÁLATÁVAL. Egy tégely éjszakai, vagy nappali arckrém 100 lei. GENIUS PUDER, GENIUS SZAPPAN 100 lei. Készíti Dr. Földes gyógyszerész, Arad.

— A szófiai magyar követ megkoszorozta a várnai csata emlékműzoumát. Szófiából jelentik: Aronóthy Mihály dr., Magyarország bulgáriai követe koszorút helyezett el abban az emlékműzoumban, amelyet a várnai csata emlékére állítottak azon a helyen, ahol I. Ulászló király magyar csapatai megütözték Murad szultán csapataival.

— Burgonyaszükségletek kötelező beszerzése. Az aradmegyei prefektúra közéletmezzési hivatala rendeletet adott ki, amelyben előírja, hogy legkésőbb november 30-ig gondoskodni kell a lakosság burgonyaszükségletének beszerzéséről. A városi közéleti hatóságoknak intézkedniük kell, hogy a pékségek, gazdaságok, ellátásügyi hivatalok, kórházak, otthonok, vendégházak, stb. szeressék be szükségletüket és pedig 1943 április 15-ig számítva naponta és személyenként 500 gramm burgonyát vásároljanak és raktározzanak el. A szükséges burgonyamennyiségekről az említett hatóságoknak legkésőbb október 19-ig két példányban kimutatást kell benyújtaniuk a prefektúra gazdasági hivatalához. A burgonyaszükségletbe bele kell számítani a kenyérfőzéshez használandó burgonyamennyiséget is.

— Földcsuszamlás hét halottal. Az Azori-szigetekhez tartozó Sao Miguel szigetén nagyobb földcsuszamlás történt. A sziget egyik kirándulóhelyén hét halálos áldozat volt a talajeltolódásnak. A kétszáz méter magasságból zudul föld tizenkét embert eltemetett. Öt személy nehezen kiszabadította magát, négy asszony, két katona és egy 8 éves kislány azonban életét veszítette. Egy asszony holttestét a mentési munkálatok folyamán már megtalálták.

ARO ARAD Tel. 24-45

Ma, szombaton

Az ismeretlen nő

Egy szenzációs rejtély megoldása. Előadók: 3, 5, 7 és 9-15. 3-kor 30 le és helyi árak

Szakembert

likőrök és likörös borok készítéséhez (természetes utón) keres bucaresti pároló. Ajánlatok C. M. VOGT, hirdetési iroda, Bucuresti, Campineanu utca 7 címre küldendő.

— Be kell jelenteni a gabonaművelőköl való nyersanyag-szükségleteket. Timisoara-Temesvár városa közleményben tudatja, hogy azok a gyárak és vállalatok, amelyek gabonaműveket — árpát, zabot, rozst, kukoricát — használnak fel nyersanyagként, legkésőbb október 20-ig jelentsek be az 1942/43. évre szóló szükségletüket a közéleti államtitkárságnak (központi gabonahivatal) A bejelentésre szóló nyomtatványokat a városi közéletmezzési hivatal Lenau-utcai helyiségében vehetik át. A nyomtatványokat három példányban kell kiállítani és azokat látmozás végett a kerületi igazügyi felügyelőségnek (III. kerület, Lahovary-tér 6.) kérvénnyel betérjeszteni. A bejelentés egyik példányát a felügyelőségen marad, a két további a prefektúra gazdasági hivatalában is látmozatni kell. Egy példány visszaszűadnak és ezt ajánlottan be kell küldeni a közéleti államtitkárságnak.

— A siriai-világosi fűszolgabíró nyugdíjazása. A belügyminisztérium határozat értelmében Pop-Zasló siriai-világosi fűszolgabíró az előir. korhatár elérésére való tekintettel, december 31-én nyugdíjba vonul.

— Angliában korlátozzák a vasárnapi vasúti forgalmat. A Német Távirati Iroda londoni értesülés alapján közli, hogy Angliában korlátozzák a vasárnapi vasúti forgalmat. Ezentúl vasárnap csak a hadüzemek munkásai és a polgári védelem tagjai utazhatnak vonaton. A rendelkezés Anglia északi részében már érvénybe lépett.

— Iparosok nem léphetik túl a hatóságilag látmozott árakat. Az aradi városi hatóság az ellátásügyi államtitkárság rendelete értelmében közli az iparosokkal, kivéve a cipészeket és fodrászokat, hogy az 1941 szeptember 1-óta a városházán látmoztatott árjegyzékek továbbra is érvényesek és azokat az árakat túl lépniök nem szabad, mert ellenkező esetben szigorú büntetésben részesülnek. A új iparosoknak is látmoztatniuk kell árjegyzéküket a városháza 58. számú helyiségében.

— Megölte haragosa disznóját. Tomotas Romulus Hunedoara-hunyadmegyei Hondó közszűben lakó bányász ellenséges viszonyban élt szomszűdjával Cűretean Ioan gazdával, aki úgy állt bosszút haragosán, hogy fűszűvel megölte Tomotas Romulus hizóját. A gazda ellen megindult az eljárás.

— Engedély nélkül pálinkát főzött — munkatáborba utalták. Három hónapú idűtartamra munkatáborba utalták Stana Ioan. Ociu-Ocuisor aradmegyei közsűgébűl gazdát, mert engedély nélkül gyűmölcsbűl és gabonábűl pálinkát főzött.

— Halálra ítéltek egy rablűgyűlkost. A timisoara-temesvári büntetűtábla halálos ítéletet hozott. A büntetűtanácsban Lambrino Gheorghe elnökűl, a tanács tagjái Oprisanesu Gheorghe és Eniu Alexandru voltak. Tárgyalásra került Spacenco Gyűrgy bűnűgye, akit rablűgyűlkosság miatt helyeztek vűdűre. Spacenco Ismailbűl való orosz, rovottműltű, aki egy ideig Lugűj-Lugoson lakott. 1941 áprilisában egy Fekete Lászlű neűű pancotai-pankotai emberrel együtt meggyűlkolta és kirabolta Sancier Vasile honori-honorosi parasztagdát. A gazda szekűrrűl jár Lugűj-Lugoson és meggyűztek vele, hogy elvisű őket köcsűjűn. Honoroi-honoros táján aztán, éneű idejűn, késsűrűásokkal végeztek vele és elarabolta 1600 lei késsűpénzűt. Feketűt még annak idejűn élet-fogytűglani kénsűzerműűára ítéltek. Spacenco azonban eltűnt és azóta sem került meg. A büntetűtábla most távollétűben ítélkezett felette és halálra ítélte. A halálbüntetés bevezetésű óta ez az első halálos íűtűlet, amelyet a timisoara-temesvári büntetűtábla hozott.

— Fogházbűntetésűl sujtűtták, mert rosszul bűnt gyermekeivűl. Deval tudűstűnk jelenti, hogy Moldovan Gheorghe negyvenűt éves aradi kereskedűt a deval törvűnyszűk egy hónapi fogháza íűtűte, mert gyermekeivel olyan rosszul bűnt, hogy kényű-elemek voltak elhagyni az apai házat.

— Felavatták a Kűrű őn épűlt duzzasztűűűvet. Budapestrűl jelenti, hogy Békűsszentandrásnűl únpűnyűes keretek között felavatták a Kűrűsűn épűlt öntűzű és hajűzűási duzzasztűűűvet. Az únpűnyűegen megjelent Horthy Miklűs, Magyarország korműűvezűűje is. A vitűz Horthy Istvűnrűl elnevezett duzzasztűűű mű építűsűre Kállay Miklűs még földművelűsűgyű minisztersűge idejűben adta ki az utasítást és a mű a legkűrsűrűűbű tapasztalatok figyelembevűtelűvel épűlt.

Ketten — egy menyasszonyért...

— Vacsora az olasz haditudósítók tiszteletére. Bucurestiből jelenti a Rador: A propagandaiügyi miniszterium vacsorát adott az olasz haditudósítók tiszteletére. A baráti összejövetelen megjelent Marcu Alexandru proptgandaiügyi miniszter is.

— A nemzetgazdasági államtitkár látogatása Aradon. Stavri Ghiolu nemzetgazdasági államtitkár az elmúlt napokban hivatalos látogatásra Aradra érkezett és Banciu Sabin tábornok-prefektus kíséretében megtekintette a város kül- és belföldi intézményeit és érdeklődött a gazdasági, ipari és kereskedelmi ügymenetről. Az államtitkár látogatott Odvoera és a minisi-ménési szőlészeti iskolába is.

— Cukorkiutalás internátusok és vendéglők számára. A timisoarai-temesvári internátusok és kórházak képviselőinek három napon belül írásbeli nyilatkozatot kell a városi közlelmzési hivatalnak bejelenteniük azon személyek számáról, akik szeptemberben és októberben rendszeresen kapnak ellátást. A nyilatkozat alapján osztják ki a szeptemberre szóló cukormennyiséget. Vendéglősök és bogedatulajdonosok a szeptemberi cukorkiutalványt csak személyesen vehetik át október 19-én, 20-án vagy 21-én délután 10 és déli egy óra között. Magukkal kell hozniuk a helyiségükre vonatkozó működési engedélyt.

— A jövő heti kenyér. Timisoara-Temesvár város közlelmzési hivatala elrendelte, hogy az október 19-től 25-ig való héten a kenyérkeverési aránya: hatvan százalék búzaliszt, tíz-tíz százalék köles és bab, husz százalék burgonya. Csak tisztított burgonyát szabad a kenyérbe keverni.

— Orvosi hír. Dr. Frank hazárkezett és újból rendel. Lugoj-Lugos, Regeci Carol-utca 20 szám. Röntgen, rövidhullám, elektroterápija (medic evrei).

— Egy vértartási engedély kerémezése. Luchita Budak dr. ambulanciáján temesvári-temesvári vadászati rendőrgyőr eleresztést kapott, amely szemé a legyőzvényes engedélyre vonatkozó kérelmek bejelentésének határidejét október 20-ig megosszabotolták. A régi egyvertartási engedélyek október 30-ig érvényesek.

— Adományok. N. Pálné lapunk kiadóhivatalában a clopocari-klopociai Kató családnak 100 leit, a camptur-turzi-aranosgyéresi Jambor családnak 100 leit és a campia-turzi-aranosgyéresi Balogh Sándorne családnak 100 leit adományozott. — Kis Hangya a frateliai-ujkissodai gyermekotthon javára lapunk kiadóhivatalában 220 leit adományozott. — A timisoarai-temesvári dr. Kakuk csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon javára az intézet vezetőségénél újabban az alábbi adományok folytak be: K. A. 2000 leit, H. I. 1000 leit. — Ezuton tolmácsoljuk az otthon vezetőségének az adományozókhoz intézett kérelmét: az otthonok télire szüksége van zöldségfélékre, valamint savanyítani való káposztára. Nagy gondot ósztana meg a vezetéssel az, aki ilyenmü adományával az intézetet támogatná. — R. P. lapunk kiadóhivatalában a Campia Turzit-Aranosgyéresen lakó Balogh Sándornénak 500 leit adományozott.

— Orvosi hír. Dr. Várady Miklós belgyógyász e hó 22-től (autótoroktól) kezdve újból rendel, délelőtt 8-10-ig, délután 3-5-ig. Timisoara-Temesvár II, Caragiale-utca 4 szám alatti rendelőjében. Röntgen-vizsgálat.

— Anyakönyvi hírek. A timisoarai-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Piparca Gheorghe banloci-bánlaci napszamos fia Gheorghe; Schmidt Antal szabó fia, Erich; Farcas Dumitru vasúti szerelő fia; Corneliu; Stoicescu Vasile fényképész leánya, Hortensia; Androvics István munkás fia, István. Meghaltak: Biliczky János 53 éves állami nyugdíjas, özvegy Singer Mátyásné Schweitzer Éva 77 éves.

— FIGYELEM. Egy új Steyer márkájú női biciklit, chromozott, piros-fekete hálós és piros lakkosikkal, gyári száma 1.070.490, péntek délelben 12 órakor a Diaconovici Loga 12. szám alatt elloptak. Aki a tettes nyomára vezet, szép díjazásban részesül. Népáruház J. Koch, Timisoara-Temesvár I, Unirii-tér 13. szám.

A timisoarai-temesvári anyakönyvi hivatalban történt. Ketten vetélkedtek egy menyasszonyért.

Hogy ketten vetik a szemüket egy menyasszonyra: utóvégre nem egyedülálló eset. Sok véres dráma játszódott már le e miatt, és sok regényírónak ez adta a tárgyat. A timisoarai-temesvári anyakönyvi hivatalban mégis valami egészen rendkívüli dolognak mondják a történeteket, mivel eddig még nem akadtak olyan vetélytársak, akik ügyüket az anyakönyvvezető elé vitték volna. Elintézték azt másutt: és másképpen — ahány ügy, annyiféle módon — s a legfőbbször: kertesben.

A jelenlegi eset, amelyet ugyancsak megtárgyalnak az anyakönyvi hivatalban, a szokott módon „gyanútlanul” kezdődött.

Megjelenik egy fiatal pár és kijelenti, hogy házasságot kíván kötni. Tehát be akar iratkozni. Át is adja az iratokat, minden rendben van. Mivel azonban a férfi katonai kötelezettségének is eleget akar tenni és a megszábtott időre el kell távoznia, a kihirdetés alól felmentést kér. Meg is kapja a szükséges felvilágosításokat. — Menjén az ügyészhöz. Hamarosan megkapja az engedélyt és akkor azonnal megkötheti a házasságot. Csak jöjjön el a menyasszony özvegy édesanyja is és jelentse ki a házasságra való beleegyezését, mert hiszen a menyasszony még csak husz éves, még kiskora.

— És másnap újra megjelenik a fiatal pár az anyakönyvi hivatalban. Egy idősebb nő is jött vele, nyilván a menyasszony édesanyja, meg egy idegen férfi.

— Lássuk csak azt az iratot — szólítja meg őket, még mindig gyanútlanul, az anyakönyvvezető.

— Erre váratlan fordulat következett. Előáll az idegen férfi:

— Tiltakozom a házasság ellen, mert a menyasszonyt én akarom... Én fogom el venni!

Az anyakönyvvezető értelmetlenül végignéz az emberen, ránéz a menyasszonyra, aztán a vőlegényre. Zavarodottak. Pillanatnyi esend: vihar előtti csend, mert most már az idegen férfi kitor magából:

— A menyasszony engem akar és én is akarom őt! És biztosítok mindenkét afelel, hogy az anyám is lesz. Ha nem, itt ugrom ki az ablakon!

— Ne olyan hevesen — inti meg az anyakönyvvezető — én nem fogom megakadályozni! Sem a házasságot, sem a kiugrást. De maguk közt intézzék el, ne velem... Mondja meg a menyasszony...

— Mit akarsz vele — szól közbe a vőlegény. — Mi

már régóta ismerjük egymást, ez pedig csak elcsavarta a fejedet...

— És mégis az anyám lesz — toporzékol a menyasszonyigénylő idegen. — Ha nem, valami nagyot teszek s aztán a villamos elé vetem magam...! Az egész világ rólam fog beszélni!

A hangulat egyre viharosabb, szóváltás indul meg s az anyakönyvvezető mindenek előtt jönnek látja, hogy behívja a hivatalsszolgát. Mit lehet tudni: a két vetélytárs egyszerre egymásra törhet s egyikük — mészáros!

— Igenis, nagy dolgot cselekszem, meglátjátok! — fenyegetőzik a felhevült férfi.

— Mit, csak nem akarja leütni a szeretett és hön óhajtott menyasszonyt? Mondja meg a menyasszony, kit választott...

— A menyasszony pedig ránéz az egyik férfire és ránéz a másikra. A válasza: vonogatja a bal vállát; vonogatja a jobbát.

— Hát mondja meg az anyja: ugyis ő adja a beleegyezést...

Az asszony mérlegeli a dolgot. A vőlegénynek van állása, a másik nem akar dolgozni.

— Dehogynem! Majd meglátja...

Kiabálás, vitaközös: így sem lehet elintézni a dolgot. A felek végül négyesben kimennek a folyosóra, visszajönnek, újra kimennek: nem tudnak dönteni. A nagy lármára már számos tisztviselő gyült egybe, de döntés még mindig nincs. Végül kritérium, hogy el kell menni az ügyészségre, ahol a meghatározott időben kiadják a kihirdetés alól a felmentvényt. Oda is négyen mennek, a menyasszonyigénylő férfi fenyegetőzik, hogy majd az ügyészségen is óvást emel.

Nagysokára visszatértek a házasulandók. Hozták a felmentvényt. De csak a leány anyja jött velük. A menyasszonyigénylő férfi valahogy — lekopott rólok. Elvesztették-e valahol az uton, vagy a villamos elé vetette-e magát, nem tudni. Szóval: mégis csak meg lehet kötni a házasságot. Csak hogy most kiütn, hogy nincs házassági tanu. A vőlegény meg a menyasszony, meg ennek az anyja, sietve távoznak, hogy majd hoznak. Végre két órára fordult az idő. A felek addig nem tértek vissza. Az anyakönyvvezető meg a többi tisztviselő hazament ebédelni — s nagy kérdés: jönnek-e vagy sem a házasulandók a következő napon.

— Mára — lemaradtak. (Sch.)

— Halálös vasuti baleset. Buruiana Marin huszonhárom éves focsani fiatalember a devai állomáson fel akarj ugráni egy tehervonatra. Közben nem vette észre, hogy a szomszédos sínparon egy másik vonal közeledik, amely halálra gázolta.

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, október 17-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Streliecovszky (volt Kain, Avram Iancu-tér) és Danciu (a nagykorhással szemben).

Szombaton, október 17-én Timisoara-Temesvárott a következők ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Salvator (Regele Ferdinand-ut), Gyárváros: Maszalis (Badea Cartan-tér), Sárnga (Porumbescu-utca), Józsefváros: Ursu (General Dragalina-tér), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkissodai a Panaioth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Megfelelő jutalomban részesül, aki az „Ismeretlen nő” kilétét felfedezi az aradi ARO-moziban.

Az igazgatóság

— Egyelőre nem adhatnak pótcukrot. Timisoara-Temesvár közlelmzési hivatala a rendelkezésre álló cukormennyiségre való tekintettel közli, hogy ideiglenesen, illetve további intézkedésig: beszüntetik a pótcukor kiadását. Orvosi bizonyítvány alapján tehát egyelőre ne kérjen senki cukrot.

— Százhusz szabotázsiügy. A timisoarai-temesvári ügyészség az elmúlt nyolc nap alatt 67 szabotázsiügyet utalt át a bíróságokhoz a tárgyalás megtartása végett. Ugyanebben az időben 53 új szabotázsiügyet iktattak az ügyészségen.

Mozi

— AZ „ODESSA LÁNGOKBAN” BEMUTATÓJA RÓMÁBAN. Rómából jelenü a Rador: Szerdán este mutatták be a Moderno elnevezésü filmszínházban az olasz-román együttműködés filmjét az „Odessa lángokban”-t. A bemutatóról írt beszámolójában a „Giornale d'Italia” a többi között így ír: Ezzel a filmmel Románia belép az új európai filmtermelő országok sorába. A film annak a harnak a dicsőítése, amelyet Románia ellenállhatatlan lendülettel és hősiességgel folytat a bolsevizmus ellen.

Szombaton, október 17-én Aradon a mozik műsora s következő: Aro: Az ismeretlen nő (német film). Corso: Boldoggá teszlek (olasz film). Forum: Bécsi vér (német film). Uránia: Szerelm ritmusa (amerikai film).

URANIA sláger-filmszínház, Arad Telefon 12-32

Ma premier! Bing Crosby Előadások: 3, 5, 7-15, 9-15 órakor

A hírneves jazz-énekes: a „SWING” felejthetetlen revüjének sztárja szórakoztatja közönségünket, szebbnél-szebb jazz számaival, karöltve:

Mary Martin, Basil Rathbone-val a

Szerelmem ritmusa

című filmünkben 35. sz. háborús híradó a legújabb eseményekkel

— Rájar a rud az üzérkedő kereskedőkre. Az aradi törvényszék mellett működő szabotázsbirodság Dragomir Florica aradi kereskedőre, egy hónapi munkatáborba való utalásra ítélte, mert az üzletében tartott ellenőrzés során a számlákat nem tudta felmutatni. Ugyancsak egy hónapi munkatáborba kapott Stern Miksa mészkereskedő is, mert az eladásoknál nem adott jegyzéket. Krausz Lipó: kereskedő a megengedettnél több hasznot számított, ezért egy hónapot kapott.

— Halálra gázolta a vonat. Az Arad felől jövő teher-vonat Timisoara-Temesvár határában a Torontalului uton az egyik vasuti átjárónál elgázolta Vias Octavian 46 éves, Turda-Torda megyei gazda szekerét. A vasuti sorompó nem volt leengedve, a gazda a sötétben nem látta a vonat közeledését és így történt a szerencsétlenség. Vias Octavian szörnyethalt, két kis gyermekének, akivel a kocsin ült, semmi baja nem történt. A vizsgálat folyamatban van. A pályáról azzal védekeztek, hogy a vonat közeledését jelző villanyescsengőt nem hallotta és ezért nem engedte le a sorompót.

— Aradi anyakönyvi hírek. Az aradi római katolikus egyházból október 1 és 15 között az alábbi születéseket, házasságkötéseket és halálozásokat vezették be: Születtek: Kóczy Sándor szabó leánya Katalin, München András kereskedő leánya Aranka, Sebestyén Anna fia Mihály és Heuning András kereskedő leánya Hildegardis. Házasságot kötöttek: Nagy Ferenc géplakatos és Jungovits Rozália, Patzer János vaskereskedő és Volk Erzsébet, Krajcsóvit János kereskedő és Csuma Margit. Meghaltak: Nagy Alajos 76 éves. Széplaki Béla 56 éves, Jahn István 72 éves, Fischer Róbert 6 éves, öz. Kamler Jánosné szül. Penator Vilma 73 éves, Weid János 76 éves, öz. Strabota Ferencné szül. Zenz Franciska 69 éves, Schröfer Ferencné szül. Zsófi Julianna 61 éves, Vancsik Julia 69 éves, Fetter Irén 47 éves, Mencez Béla 30 éves, HansJózsef 22 éves, Páskerti György 49 éves, Asztalos Mária 10 hónapos, Bálint Kálmán 63 éves, Kripás József 3 éves, Molnár Rozália 21 éves és Terhes Ferenc 71 éves.

Brit hazugsághadjárat a görögországi helyzetről

Rómából jelenti a Rador: Az angol sajtó s néhány angolszász lap elejétől végig kitalált híreket közölt Mussolini olasz miniszterelnök állítólagos athéni utazásáról. Az angolszász hírverés szerint a görögországi olasz helységeiben zendülés történt. Illetékes római körök az újabb brit hazugsághadjárral kapcsolatosan nyomatékosan megállapítják, hogy a Duce utazásáról és annak okáról terjesztett hírek teljesen alaptalanok s csak arra valók, hogy az angol sajtó nevésséges kitalálásaira ismét jellemző fényt vessenek s megbélyegezzék azokat a lapokat is, melyek a koholt híreket oly nagy sietséggel átvették.

SPORTTESEMÉNYEK

A Hősök-Kupája és a Háborus-Bajnokság vasárnapi műsora

A horvátokkal vívott válogatott mérkőzés után, vasárnap ismét teljes forduló lesz a Háborus-Bajnokságban és a Hősök-Kupájáért folyó küzdelemben. A műsor a következő:

A Háborus-Bajnokságért: Braşov-Brassóban ACF—Juventus. Bucureşti-ben: Unirea-Tricolor—FC Ploesti, Sportul Studentesc—FC Craiova, Venus—CFR Turnu Severin. Galatiban: Gloria CFR—Rapid, Sibiu-Nagyszében: Universitatea—Carmen.

A Hősök-Kupájáért: Az első csoportban: Ara-

don Crisana CFR—Vulturii, Bradon Mica—Gloria, Timisoara-Temesvárott Ripensia—UDR, Resita-Résian SSMR—CFR Timisoara. A második csoportban Calan-Kalán Metalosport—Aninoasa. Lonea-Lonyán Lonea—Minerul. Medias-Medgyesen Vitrometan—Unirea MV. Simeria-Piskin UM Cugir—Arsenal. A harmadik csoportban: Tohan-Tohánon Malaxa—DVA. Ploestiben Prahova—UAB, Brailan FC Braila—Franco Romana.

Nagy jegyigénylés a holnapi ökölvívó-viadalra

Timisoara-Temesvár sportársadalmának nagy eseménye a holnapi, vasárnapi ökölvívó-viadal, amelyen a bucureşti CFR megerősített ökölvívó gardája a Chinezul-CAMP ugyancsak megerősített gardájával méri össze tudását és erejét. A viadal méltatásával már foglalkoztunk és ismertettük a résztvevők névsorát, amelyben számos jelenlegi és volt országos bajnok nevét találhattuk. Színvonal tekintetében tehát kitünően ígérkezik ez a küzdelem. Ez különben abból is látszik, hogy a verseny rendezőit szinte megrohanták a jegyigénylők. A közönség ugyanis mindig megérzi, ha valami ritka sporteseményt kap. A viadalt holnap, vasárnap este hat órai kezdettel a Sörgyár nagytermében tartják meg.

Új rangadó a magyar bajnokságban

A magyar labdarugó-bajnokság vasárnapi fordulójának kiemelkedő eseménye a NAC—Ferencváros rangadó, hiszen a bajnokságban ez a két csapat áll az élen. A Ferencváros egy év óta nem állt ilyen előkelő helyen, de az idén sokan ismét benne látják a bajnokjelöltet. Érdekes, a szurkolók nem bíznak abban, hogy a most vezető NAC lesz a bajnok. Ezen a mérkőzésen ugyan a NAC-nak van több esélye, mert saját otthonában játszik, de a Ferencváros a mult-

ban már számos forró sikert ért el idegenben is. A bajnoki forduló sorsolása (zárójelben a mult héten elért helyezési sorrendszámmal) a következő:

Szolnok (4)—Haladás (11), Csepel (6)—Szeged (16), NAC (1)—Ferencváros (2), DiMÁVAG (10)—Elektromos (14), Vasas (3)—Törekvés (13), Gamma (7)—KolAC (12), SalBTC (9)—Ujpest (5), Kispes (15)—Ujvidék (8).

U'esezett a FIFA vezetősége

A nemzetközi labdarugószövetség, a FIFA szűkebb vezetősége Jules Rimet elnökiéssel ülést tartott Zürichben. A főtükári jelentésből kitűnt, hogy az elmúlt 1941/42-es labdarugóévben 72 válogatott mérkőzést játszottak a FIFA tagállamai egymással. A szövetség pénzügyi helyzete is jó. A FIFA minden ügyet elintézt, amit előre terveztek, csupán a világbajnokságra vonatkozó előterjesztés tárgyalását halasztották a jövő évre.

Sport-Foto-Optic
A legolcsóbb sportfotó és azok javítása

A. M. Mülley-nél
Timisoara I., Str. Solderer 11
Fiók: IV., Bulev. Berthelot 10. Telefon 10-19

Csucstermés csucseredményekben Dániában

A dán atlétika az idén rendkívül eredményes időnyre tekinthet vissza. A nyáron tizenhat új dán csucseredményt állítottak fel a dán atléták, ami a kopenhágai stadion megnyitása, azaz 1912 óta maga is csucsjelentés. A legtöbb sikert elért atléta az idén Gunar Bergsten volt, aki az 1500 m-en, az egy mérföldön és az öttusában ért el csucsjelentését.

A francia Zins kitünő Európa-csucsot uszott

A francia hátszó, Lucian Zins kitünő formában van. Legutóbb Troyesben új Európa-csucseredményt uszott a 400 m-es távra, azaz 5:15,6 idővel. Ezzel az eredménnyel Zins felülmúlta a még hivatalosan nyitartott régi csucseredményt, amelyet a német Senauch állított fel 5:21,8 mp-el, de felülmúlta a svéd Björn Borg 1939-ben felállított és még hivatalosan el nem ismert 5:15,9 mp-es csucseredményét is.

Sport hírek mindenfelől

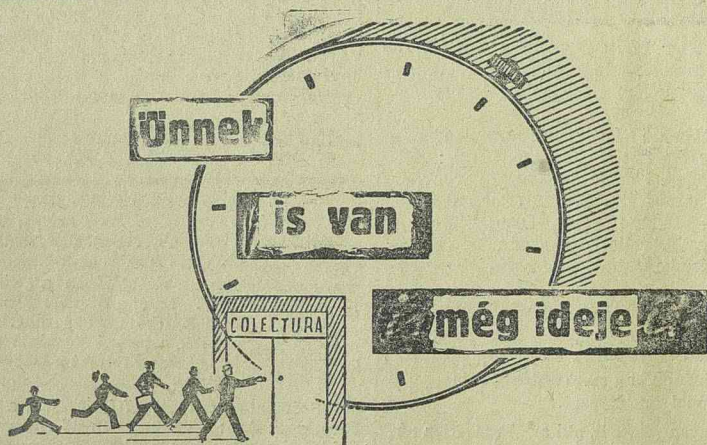
A teniszidény is véget ért és megjelent ezzel egy időben az első ranglista. A ranglistát a német teniszszakhatóság vezetője állította össze, szerinte: 1. Asbóth magyar, 2. Cucelli olasz, 3. Tanasescu román, 4. Romanoni olasz, 5. Mitics horvát, 6. Koch német, 7. Giess német, 8. Pallada horvát, 9. Del Bello olasz, 10. Gábori magyar.

A vasárnapi német—svájci mérkőzés csapatösszeállításában változás történt. Ezek szerint a német csapatban Klingler lesz a balösszekötő, míg Urban kerül balszélre. A svájci együttesben nem Eby, hanem Amado lesz a jobbösszekötő.

Vasárnap Budapesten magyar—német országok közötti válogatott kézilabdamezőkés lesz. A magyarok legutóbb Budapesten első ízben legyőzték a németeket, akik a kézilabdában a legerősebb ellenfeleiknek tartják a magyarokat.

Az olasz férfi szertorna bajnokságot Amado nyerte meg 106 ponttal.

A magyar birkozó bajnokságokat a tavaly nagyszerűen bevált vegyes módszer szerint, két vasárnap boncolták le. Ezek szerint vegyesen lesznek görög római és szabad stílusú mérkőzések.

az osztálysorsjáték II. osztályában
csak **300** leiért játszani

Ezt az előnyt biztosítja az osztálysorsjáték azoknak, akik elfeledtek arról, hogy az I. osztályban játszanak.

Kérjen felvilágosítást az elárusító helyről

A szerencse
várja Önt

Allami 1942 október hó 29 és 30-án
Osztálysorsjáték

A 2. osztály huzása

KÖZGAZDASÁG

Mezőgazdaságunk alapja a gabonafélék termelése

Irta: MEGGYESY ISTVÁN gazdasági felügyelő

III.

A TAVASZI GABONAFÉLÉK TALAJ ELŐKÉSZÍTÉSI MUNKÁLATAI

A jelen esetben a munka folyamata őszi és tavasziakból áll. A tavasziak előveteményének lekerése után azonnal végezzük el a tarlótorést. Különösen akkor, ha a tavasziakat őszi gabona után vetjük. A tarló feltörésével 3—5 cm. mélyen alászántjuk a gyommagvakat, amelyek ezen sekély földtakaró alatt hamar kikelnek, s a következő, vagyis őszi mély szántással megsemmisítjük.

Az őszi mély szántás fél trágyázással ér fel, mert a nyers tápanyagoknak kész tápanyagokká történő átalakítását segíti elő. A téli nedvesség bővebben raktározható el benne, továbbá növényeink a szárazságot leküzdhetik és könnyebben is táplálkozhatnak.

Aki az őszi szántást elvégezte, annak tavasszal már a talaj elkészítése csak abból áll, hogy a téli fagy következtében omlóssá vált földjét fogasolja meg. Erősebb talajon talajporhanyítót — extirpátort — használjunk. Ennek a mezőgazdasági gépekünk hiányoznia nem szabad, s azt tanácsolom, hogy a gazdakörök útján szerezzék azt be az arra szoruló gazdáknak.

Tavasszal lehetőleg kerüljük a vetőszántást ott, ahol erre szükség nincsen. Ennek a szántási műveletnek elhagyásával jelen esetben nagy előnyökhöz jut gazdánépünk. Könnyebben, jobban és gyorsabban boronál, miután a földet csak megporhanyítja és megkeveri anélkül, hogy a téli nedvességet fejszabáditana. Szántásai a megszáradt föld alulra és a nedves föld felülre kerül, amely művelettel csak földünk kiszáradását siettetjük. Csak akkor szántunk, ha őszi mély szántásunk törődötté vált.

A GABONAFÉLÉK TRÁGYÁZÁSA

A gabonaféléknél nemcsak a talaj gondos előkészítésére kell súlyt vetünk, hanem arra a körülményre is tekintettel kell lennünk, hogy a talaj jó termékenyen is legyen. A gabonafélék tápanyagszükségletet nagy általánosságban istállótrágyával az elővetemények alá adva szoktuk pótolni, mert ha friss trágyás földbe kerülnek, buján fejlődnek és megdőlnek, míg viszont az előtermény alá adva, teljesen feledezzük a gabonafélék tápanyagszükségletét.

Buza alá csak gyenge, kielt talajokat trágyázhatunk, mert a megdőlés veszélye jelen esetben nem fenyeget.

Árpa és zab alá nem adunk trágyát, mert az árpa minőségét rontja, a zab pedig anélkül is megél.

A műtrágyák közül, legtöbbször a foszfor-trágyák váltak be. Aki nem részesítheti földjét 3—4 évenként istállótrágyában, az nyugodtan alkalmazhatja a műtrágyát. Összel a vetőszántás előtt katasztrális holdanként 200 kg. 16%-os superfoszfátot szórunk ki. Ez a kiadás feltétlenül meg fog térülni. Ez a vetés a trágyázatlan földbe vetettnél erősebben bekrosodik, korábban indul szárba, hosszabb és teltebb kalászt érlel.

A tavaszi árpánál és zabnál mellőzzük a műtrágyázás alkalmazását.

A GABONAFÉLÉK VETÉSI MŰVELETE

A jól előkészítő talajmunkálatokat és az okszerű trágyázást a vetési munkálatok követik. Főfeltétel,

hogy megbízható, jó vetőmaggal rendelkezünk. A vetőmag tökéletesen kifejlett, súlyos, egészséges és teljesen tiszta legyen. Sajnos, ezeket a követelményeket sok gazda nem teljesíti. Ugy gondolkozik, hogy a jó magot, miután jobban értékesítheti, inkább eladja, s vetésre a kevésbé fejlett magot is megfelelőnek tartja. Régi, de találó példabeszéd, hogy „ki mint vet, úgy arat”. Tehát amilyen magot vetünk, aszerint változik a mag csiraerőssége vagy gyengesége s ennek következtében terméseredményünk mérlege is. A gyomnak a vetőmaggal elvetve, azzal együtt kel ki, vetésünket elgazosítja. Sok gazda a fejét csóválja és csodálkozásának ad kifejezést affőtt, hogy tavasszal virágoskerthez hasonló buza-földje, s egy pillanattal sem gondol arra, hogy ő vetette el a gyomot is.

A vetőmagot megfelelő előkészítés után csávázzuk. 100 liter vízben fél kgr. rézgalicot oldunk fel. Ebbe buzánkat 14 órán át áztatjuk, s többször megkavarjuk és a felszínre kerülő magokat leszedjük. A kiszedett magot megszáritva vessük el. A csávázás gyorsabb módja 100 liter vízben 2 ker. rézgalic feloldása. A búzát vesszőkosárba téve a folyadékba alá-

Az ideai takarmány ára

Az országos árkormánybiztoság legmagasabb árakat léptetett életbe a ideai takarmányfélékre a termelőnél átvéve.

Buzaszalma 3 lei, árpaszalma 4 lei, zabszalma 4 lei, kukoricacsutka 5.50 lei, csalamádé 6 lei, csépelet 5 lei, csépeletlenül 8 lei, lucerna 10 lei, lóhere 12 lei és takarmányrépa 3 lei kilógrammonként.

Ezeket az árakon belül a megyei árvizsgáló bizottságok a helyi körülmények és szükségletek figyelembe vételével állapítják meg az illető megyére érvényes árakat. Ezek azonban semmi esetre sem léphetik túl az árkormánybiztoság részéről nyilvánosságra hozott összegeket.

Az áruüzér a fogyasztó zsebére tör, küzdjünk ellene!

A vállalati alkalmazottak katonái felmentése. A timisoarai-temesvári kereskedelmi és iparkamara közli, hogy nemzetgazdasági minisztériumnak a kamarához intézett 77.979/1942. számú leirata értelmében a legalább ezer személyt, jegy ellenében kiszolgált cikkeket készítő gyárak, valamint az ötvennél több személyt foglalkoztató vállalatok kérhetik alkalmazottaiknak a mozgósítás és összpontosítás alól való felmentését. Nem menthető fel, akik egységüknél tartózkodnak. A hat példányban kiállítandó kérvény-ürlapok a kamaránál kaphatók. Előfeltétel az, hogy a felmentésre előterjesztett személyek szerepeljenek az illető vállalat 1942. június havi fizetési kimutatásában. A kérvényhez két példányban elkészített emlékirat csatolandó a vállalat pontos elnevezésének, székhelyének, kereskedelmi tárgyának, alkalmazottai számának, a vállalat létesítési időpontjának, esetleges fiókjai számának és végül a felmentés indoklásának feltüntetésével. A kamara kéri a cégeket, hogy a szükséges iratokat minél előbb nyújtsák be.

ÓRÁK ÉKSZEREK

legolcsóbbak

REITER JÁNOS

órásüzletében

Limisoara-Temesvár IV., Vacarescu-utea 29
(Baromfi-piac)
Javitások éves jótállás mellett. Pontos kiszolgálás!

merítjük és átmoszuk, s azután megszáritva elvetjük.

A VETÉS KIVITELE

Nagyon sok kigazda a szóróvetést alkalmazza a sorbavetés helyett. A sorbavetés 25—30 kgr. vetőmag megtakarítással jár. E mellett a vetőmag egyenletes mélységbe jut, elosztása jobb, egyenletesebben fejlődik, s átlag 2 másával nagyobb termést is ad, mint a szórva vetett.

Mínt hogy a kisebb birtokok képtelenek buza-vetőgépet beszerezni, az EMGE törekvése ezek után arra irányul, hogy tagjai a gazdakörök segítségével szerezzék meg a gépet közös használatra, s használati díj ellenében törlesszék le.

A vetés ideje a gabonafélék szerint változik. Őszi árpát szeptember, a búzát október. A tavaszi búzát és árpát aszerint vetjük, ahogyan azt a talaj állapota megengedi.

A vetőmag mennyisége függ a mag jóságától, a talaj erejétől, a talaj előkészítésétől, az előveteménytől, a vetés idejétől és módjától. Minél kedvezőbbek a vetési viszonyok, annál kevesebb vetőmag kell.

A vetés mélysége a gabonaféléknél a talaj öszszetételére szerint 3—6 cm. között változik. Lazább talajon mélyebben, kötött talajon sekélyebben vetünk. (Folytatjuk)

Befejeződtek az olasz—horvát gazdasági megbeszélések. Az olasz külkereskedelmi és a horvát nemzetgazdasági minisztérium megbízottjainak október 10-én kezdődött tárgyalásai befejeződtek. A szönyegre került kérdések között szerepelt a két ország közötti árucsereforgalom és a szállítások ügye.

Bolgár gazdasági bizottság indul Helszinkébe. Az elmúlt napon bolgár gazdasági bizottság indult Szófiából Finnországba. A két ország közötti megbeszélések október 19-én kezdődnek.

Kormánybiztosok a francia tőzsdék mellett. Az 1942 február 14-i francia tőzsdetörvény értelmében a párisi, bordeauxi, lillei, lyoni, marseillei, nantési és toulousei értéktőzsde mellé kormánybiztosost neveztek ki.

Cseplőgépek adója. A pénzügyminisztérium közli a nem mezőgazda cseplőgéptulajdonosokkal, hogy a hivatalos lap 179. számában megjelent rendelet értelmében az 1942—43. pénzügyi évre a 2—4 lóerős cseplőgépek évi 10.000 lei általányjövővel, a 4—10 lóerős cseplőgépek évi 15.000 lei és a 10 lóerőnél nagyobb cseplőgépek évi 20.000 lei jövővel szerint adóznak. A pénzügyigazgatóságok utasítást kaptak, hogy a kivetett és esetleg felebezés alatt álló adóösszegeket ennek értelmében módosítsák.

Támogassuk a hatóságokat az áruuzsora elleni harcban!

Újra a tejfel árusítása Amerikában. A Német Távirati Iroda, Genfben keresztül úgy értesül New Yorkból, hogy az Egyesült Államok elemezési hivatalának vezetője kijelentette, hogy nagymennyiségű zsírt vannak ki a tejből és a jövőben tilos a tejfel forgalomba hozatala.

A gumiabroncs nélküli gépjárművek és kerékpárok kedvezményes behozatali illetéke. A hivatalos lap 240. számában megjelent rendelet törvény kimondja, hogy a hivatalos lap 1941 április 1-i 78. számában megjelent 200—1942. számú, továbbá a hivatalos lap 1942 január 15-i 12. számában közzétett 32—1942. számú rendelet törvényben említett leszállított behozatali illetékeket a gumiabroncs nélküli gépjárművekre és kerékpárokra is alkalmazzzák. A kedvezmény 1943 április 1-ig érvényes.

Legmagasabb árak Angliában az alsóneműre és vászonfélékre. A Német Távirati Iroda Amszterdamon keresztül úgy értesül Angliából, hogy legmagasabb árakat léptettek életbe az alsóneműre és vászonfélékre. A növényi olajokat ezentul csak orvosi rendelésre szolgáltathatják ki a gyógyszertárak.

Határidő napló

OKTÓBER 18:

Öngyújtók lepecsételtetése a megyei dohánylerakatoknál.

OKTÓBER 20:

Fehér- és finomlisztkészletek bejelentése a katonai és polgári ellátási államtitkárságon.

OKTÓBER 30:

Erdőkitermelőknek eddig a napig fizetik a kivételes prémiumot.

FORUM, ARAD

TELEFON 20-10

Ma az utébbi évek legnagyobb filmsikere!

JOHANN STRAUSS

a valcer király legismertebb operettje filmen, a

Bécsi vér

Rendezte: VILLI FORST

Főszerepben Maria Holst, Willi Fritsch, Hans Moser és Theo Lingn

Előadás: 3, 5, 7:15 és 9:30-kor. Vasárnap délelőtt matiné 30 lei egységos helyárrakkal. Műsoron kívül a '5 sz. hirdató legu'abb eseménye' kel

Rádió

SZOMBAT, OKTÓBER 17

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12 Katonaóra. 13 Hírek. 13.10 Zenekari hangverseny. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Sebesültek órája. 11.30 Katonai rádióposta. 16 Operatrészetek. 18.50 Jazz-band. 19.50

Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.20 Dalok zenekari kísérettel. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.25 Táncczene.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 13.50 Zenekari hangverseny. 14.35 Könnyű német zene. 18.30 Karének. 19 Előadás. 19.15 Keringők. 19.45 Népdalok. 20 Előadás. 20.15 Hazafias dalok. 20.30 Zenekari hangverseny. Közben 21 Hírek. 21.45 Operatrészetek. 22 Könnyű zene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Cigányzene. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Felolvasás. 12.10 Katonazene. 12.40 Hírek. 13.30 Baj-

társi szolgálat. 14 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15.20 Szórakoztató zene. 15.50 Felolvasás. 16.20 Idegen nyelvű hírek. 16.45 Magyar nyelvű hírek. 17.05 Felolvasás. 17.20 Felolvasás. 17.40 Hangképek innen-onnan. 18.10 Hangverseny a zeneművészeti főiskoláról. 18.50 Hírek. 20.10 Csevegés. 20.20 Szüret a hegyalján című hangjáték. 21.40 Hírek. 22.15 Szórakoztató zene. 23 Táncczene. 24 Hírek.

Budapest II: 17 Mezőgazdasági előadás. 17.20 Karének. 17.50 Felolvasás. 18.10 Táncczene. 19.05 és 19.30 Felolvasások. 20.30 Hanglemezek.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 3, 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünneppon d. e. 11-kor is

CAPITOL

Nagyszerű film Benjamina Gigli énekművésszel

ANYJA FIA

Főszerepben: Emma Gramatica — Carola Höhn
35-ös számú O. N. C. híradó

THALIA

Megrendítő film a spanyol polgárháborúról.

Alkazártól Madridig

Főszerepben: Fosco Giachetti — Conchita Montes
35-ös számú O. N. C. híradó

APOLL

Rendkívül szórakoztató vígjáték!

Minden áron tovább

Főszerepben: Gustáv Fröhlich — Ruth Hellberg —
Grete Weiser
35-ös számú O. N. C. híradó

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DÍJSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz szög tizenöt lei, minden további szög kétfő lei. Minden más rovatban tizenöt szög harminc lei, minden további szög három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Ápaszamos, natart, egy gépiakaszt és egy tekercselőt felvesszünk. Timisoara-Temesvár III, Carol-körút 45 szám. (2825)

Allandó munkára cserépkályha rakókat keresünk. Bohn r. t., Jimbolia-Zsombolya. (2824)

Zsidó nő, aki a háztartási munkákhoz ért, lehet bejáró is, jó fizetéssel felvétetik. Timisoara-Temesvár III, Mihai Viteazul-körút 12 szám, I. emelet. (3228)

Fizta bejáróné a reggeli órákra kerestetik, Mária közelében. Timisoara-Temesvár III, Doja-utca 3 szám, ajtó 5. Jelentkezni d. u. 3—5 között. (2826)

Kádársegéd és mesterek, valamint asztalossegédék gépmunkához nagy kereseti lehetőségek mellett sürgősen kerestetnek. Appeltauer hordógyár, Timisoara-Temesvár IV, Fröbi-utca 5 szám. Telefon 43-46. (2832)

Jól főző bejáró szakácsnőt azonnali belépésre keresek. Jelentkezni d. u. 3—5-ig, Arad, Marospart 3, Teba-gyár mellett. (3539)

Mindenes szakácsnőt, lehetőleg 50 éven felülit, keresek 2 személy melé. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3540)

Zsidó mindenest vagy bejárónót felveszek. Timisoara-Temesvár IV, D. Sturdza-utca 64 szám, ajtó 2. (2836)

Keresek asztalos segédeket és fényezőt. Timisoara-Temesvár IV, Vacarescu-utca 39 szám, asztalosműhely. (2843)

Tűtőt, aki kazán kezelését érti, keres a Fehér Sas szálloda, Arad. (3559)

Aradi nagyvállalat keres idősebb nyugdíjast könnyebb szolgálatra, éjjeli órnek. Irásbeli ajánlatot „Megbízható” jellegre Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3566)

Jól főző mindenes éves bizonyítvánnyal felvétetik. Cim: Müller illatszertár, Arad, Avram Iancu-tér. (3569)

Kéttagu zsidó család keres jólfőző mindenes. Jelentkezni d. u. 3—5-ig, Arad, Duca-utca 18, Koch Dániel. (3562)

Fiatallító leányt felvesz Stiaszny kaptafagyár, Arad. (3566)

Két kádársegéd könnyű munkára, jó fizetéssel felvétetik, 200 literes hordó után 450 leit fizetek. Müller János, Lovrin 555. (2845)

Állást keres

Intelligens hölgy állást keres bármilyen üzletben mint kiszolgáló kisasszony. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3545)

51 éves özvegy keresztény urinő, házzvezetőnek menne magányos urhoz. Rédi-nél, Timisoara-Temesvár IV, Preyer-utca 13 sz. (2820)

Jobb nő elmenne szobaleánynak, vagy mindenesnek, uri helyre. Timisoara-Temesvár II, Petre Tegle-utca 1 szám. (2830)

Vállalok képviseletet, vagy utazói állást, garancia mellett. Választ „Utazó” jellegre a timisoarai-temesvári kiadóba kérek. (2837)

Lakás

Két- vagy háromszobás lakást keresek Timisoara-Temesvárott, nem zónában, november vagy december elsejére. Ajánlatokat a Déli Hírlap szerkesztőségébe kérek (Bratianu-tér 3, első emelet) „Magyar újságíró” jellegre; esetleg szóbelileg, naponta d. e. 9—1, d. u. 3—7 között. Közvetítők ne fáradsanak. (5209)

Keresek november 1-re háromszobás, lehetőleg földszinti lakást mellékkeliségekkel. Cim a timisoarai-temesvári kiadóban. (2833)

Szép szobát esetleg penzióval keresek Aradon vagy Timisoara-Temesvárott. Ajánlatokat „Orvos” jellegre Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3542)

Nagy üres albérleti szobát, lehetőleg külön bejárattal, fürdőszobahasználattal, keres keresztény házban, egyedülálló, szolid fiatalember. Cim: Reclama Hirdetőben, Eminescu 8. (3507)

Kiadó azonnalra két ágy. Timisoara-Temesvár III, Crisul-utca 13 szám. (2841)

Adás-vétel

Asztali villanylámpa, konyhaasztal, hokerli, vizespad, fakarnis és egyéb apróságok eladó. Timisoara-Temesvár II, Saguna-utca 6 szám. (2829)

Házak,

lötök szőlők, márnok eladása, vétel, cserje, minden ártokozatban.

HATSHEK ügynökség, Arad
Carol-körút 17 (volt 46) Telefon 16-95

Planinó, kitűnő angol repetíciós szerkezetű, keresztuos, fekete, küllődi gyártmány, eladó. Megtekinthető 9—3 óra között. Timisoara-Temesvár II, Traian-tér 3 szám. (2840)

Eladó egylovas féderkocsi, egy üst, Arad, Petru Rareș-utca 40, Dragan kereskedő. (3531)

Háromrészes szekrény, fehér, 280/102/54 cm, eladó. Üzletnek, pultnak is alkalmas. Timisoara-Temesvár II, Kunz-sor 1 szám, II. em., ajtó 2. Apollo mozinál. Csak dél-előtt. (2819)

Diétikus, tápláló, hustalan, ételrecepteket és ételapokat tartalmaz a Mazdaznan Kézi-szakácskönyv. Kapható Jachan könyvkereskedésben Timisoara-Temesvár, I, Ára 38 lei. Vidékre 65 lei. (2761)

Régi gyermekkocsi gummikerekeket keresek megvételre. Cimeket a timisoarai-temesvári kiadóba kérek. (5239)

Asztalosok figyelmébe! Egyszemélyes kombinált hálóit keresek reklamával, prima kivitelben. Cim: Arad, Telefon 22-28. (3541)

Zongora, fekete, keresztuos, bécsi gyártmány, eladó. Arad, Bolinteanu 12. (3491)

Íróasztal, műhelybe való, íróasztal, hosszú munkaasztal, keményfalappal eladó. Arad, Bolinteanu 12. (3492)

Gyermekkocsi, világos, jó állapotban, eladó. Timisoara-Temesvár I, Mormintilor-utca 5 szám. Belvárosi temető mögött. (2823)

Kifogástalan nagyobb takaréktűzhely két sütővel, vaskályha fa- és koksz fűtésre eladó. Timisoara-Temesvár IV, Fröbi-utca 36 szám, II. emelet, ajtó 25. (3859)

Veszek alkalmi ebédőt és hálót, valamint mindennemű butorokat. Ugyazintén bizományban is vállalok. Timisoara-Temesvár IV, Bratianu-utca 25 szám. (2842)

Szép akar lenni?

Használjon **KULKA-féle liliomtejkrémet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben.** Kapható kizárólag

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I, Piața I. C. Bratianu

Eladó 1 drb. 20 hónapos Siementhalj bika, tenyésztésre alkalmas. Sulya 600 kiló. Peregul-mic-Kis-Pereg 247, Aradmegye. (3556)

Szép bogéga-berendezés, pult, vitrin, üvegfal, asztalok, székek, nagy géjszekrény stb. olcsón eladó. Érdeklődni: Arad, Muresianu-utca 3. (3553)

Rövid zongora eladó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3554)

Pézsmahát bundát keresek kifogástalan állapotban. Cimeket Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8, kérek. (3555)

Női kerékpár eladó. Petroleumkályhát megvételre keresek. Arad, Consistorului 39, Scrifler. (3558)

Szükség és pezsza, esetleg feldolgozva is, megvételre kerestetik. Timisoara-Temesvár II, Petre Tegle-utca 1 szám, ajtó 3. (5240)

Új női divatszalon

Klopter Jozefina, Timisoara-Temesvár IV, Berthelot-körút 3 szám alatt.
Mérték után készit, jó ízléssel, a legújabb divat szerint kosztimöket, kabátokat és ruhákat.

Necessaire és bőrkoffer megvételre kerestetik. Timisoara-Temesvár II, Petre Tegle 1 szám, földszint, ajtó 3. (5241)

Feresekek antik szalont, vitrint, sublodót, régi szekrényt, miniatüröket, festményt, porcellánt, ezüstöket, szőnyegeket, megvételre, vagy bizományba. „Interior”, Timisoara-Temesvár, Carol-körút 7 sz. (2844)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, fűzőszo- és ebédő- és szanobutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogelölését megkötöttük Futárunk a tenként kétszer megy Timisoarara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Internacionál 16 HP. traktor 180.000 lejért eladó. Érdeklődni Szemenyei István, Deva, telefon 3-05. (3355)

Igásló, két darab jól kabantartott, eladó. Cim: Timisoara-Temesvári Lovarda. Ugyanott megtekinthető. (2831)

Keresek megvételre egy 70-es kerékű szalagfűrészt. Uzsora László, Fibis. (2818)

Gyermekkocsi, sport, fehér, nikkelezett, eladó. Érdeklődni Arad, Eminescu 12. Maidt. (3549)

Különléle

Faktárhelyiségnek keresünk egy szuterén vagy pince-szobát, lehetőleg a Belvárosban, vagy Erzsébetváros elején. Választ „Pontosan előre fizetek” jellegre a timisoarai-temesvári kiadóba kérek. (2827)

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II, Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál

Hirdessen a
Déli Hírlapban!